

PIK LVI Ч. 89. ДЖЕРЗІ СИТИ І НЬЮ ЙОРК, СУБОТА, 17-го КВІТНЯ 1948.

No. 89. JERSEY CITY and NEW YORK, SATURDAY, APRIL 17, 1948. VOL. LVI.

ТРИ ЦЕНТИ в З. Д. Америки; ПЯТЬ ЦЕНТІВ За кордоном.

Тел. „Свобода“: ВЕрген 4-0237 — Тел. У. Н. Союз: ВЕрген 4-1016

THREE CENTS in the United States; FIVE CENTS Elsewhere

ПАЛАТА ПРИЗНАЛА ФОНДИ НА ПОБУДОВУ 70 ПОВІТРЯНИХ ГРУП

Вашингтон, 15 квітня. — Палата репрезентатів 115 голосами без ніякого спротиву ухвалила приділити \$2,376,000, 000 на побудову повітряної флотії. Крім цього додатково ухвалила ще \$882,000,000, хоч цього не домагався уряд. Разом ухвалено тільки грошей, щоб за них можна було побудувати 70 повітряних одиниць. У цій справі палата репрезентатів пішла проти ради секретаріату оборони департаменту стеюту, а навіть і президента, які дораджували побудувати менше повітряних босів груп, а зате зрівноважити інші ділянки красивої оборони. У цій справі перемогла думка секретаря повітряної сили, В. Стюарта Саймінгтона, який рішуче в поглядах на оборону тим, що вважає повітряну потугу за головну силу проти нападу ворога. Перед голосуванням чулися голоси конгресменів: „Це приневолює Сталіна, щоб він приставив, поглянувши і прислухався!“

ВИШКЛІ АРМІЇ ДЛЯ ОБОРОНИ АЛАСКИ

Вашингтон. — Зкомбінований вишклі сухопутної армії і повітряної сили буде переведений в Алаסקу наступного літа, як це оприлюднює команда армії. Досі там нема постійної сухопутної армії. Команда армії утримує там 7,000 для допомоги при праці 9,000 летунів. На підставі планів гарнізон в Алазці мав би бути збільшений до 15,000 війська.

ВПІСЬКОВА РАКЕТА ЛЕТИТЬ 78 МІЛЬ ВГОРУ

Вашингтон. — Команда маринарки оприлюднює новий досвід з випускнення ракети, званої Аеробі (повітряна бджола), яка летить 78 миль вгору, а її жене плинне топливо. Досвід переведено на площі вправ Вайт Сендс, у стеїті Нью Мексико. Команда маринарки хоче перевірити, яка є магнетична сила в горішній стратосфері. Це потрібно знати для будови стрілен, які даються керувати з землі.

РЕДАКТОРИ ХОЧУТЬ БІЛЬШЕ ІНФОРМАЦІЇ ПРО ЗАТИ МОСКВИ

Вашингтон. — Комітет Редакторів Товариських Газет звернувся до уряду з проханям оприлюднювати більше інформації для поборовання пропаганди, яка йде з Москви. Вони предаляють, щоб пресою і агенціі Асошіейтед Прес і Юнайтед Прес подавали департаментові стеюту більше своїх новинок про затіі Москви, як довго триває теперішня криза. Досі згадані агенції не хотіли робити цього добровільно. Комітет твердить, що редактори мають відповідальність перед публікою й тому повинні самі бути добре поінформовані.

ВІДКРИТО ЗМОВУ ДЛЯ ПАЧКУВАННЯ ЧУЖИНЦІВ З КУБИ

Вашингтон. — Департамент справедливости оприлюднив, що відкрито ринг, який займає пачкуванням чужинців літаками з остр. Куби на лютунський майдан в Теттерборо, у стеїті Нью Джерзі, під Нью Йорком. Докищо арештовано пілота і 10 нових імігрантів, якими є в більшій частині китаїці, хоч є між ними й евро-

ПРЕЗИДЕНТ ПРО ЗНАЧЕННЯ БАЛЬКОНУ В ВІЛОМУ ДОМІ

Вашингтон. — Підчас пресоюї конференції запитали репортери президента Трумана, чи його впертність при будові нового балькону має як політичне значення. Він відповів, що він не легко дається застрашити ні в приватному житті ні в політиці. Балькон, сказав він, є згідний з умогами естетика, хоч критика йшла в протилежному напрямку. Він має намір уживати балькону теж і в будучності, навіть, коли покінчатиме теперішню каденцію на становищі президента. Зрештою, сказав президент, він уже давно запівав свою перемогу при найближчих виборах.

ЛУІС ДІСТАНЕ ПРИСУД У ПОНЕДІЛОК

Вашингтон. — Федеральний суддя Т. Алан Голдборо, вислухавши кінцевої промови федерального прокуратора, який обвинуватає голову майнерської зони Луїса Л. Луїса в леговажності суду, заручився до оборони за аргументами. Адвокат Луїса обмежився лише до загальної заяви, що уряд не доказав вини Луїсові. Після того суддя заявив, що оприлюднить присуд у понеділок 19 квітня і покінчив процес.

НОВИЙ ВІТАМІН ПРОТИ АНЕМІЇ ЗНАЙДЕНО В ПЕЧІНЦІ

Нью Йорк. — Під час пресоюї конференції в готелю Рузвельт виявив д-р Рандольф Вест з університету Колумбія, що саме відкрито доволілі старання для відкриття тайного ліку анемії (неодорожності), який знаходиться в зірній печінці. Цей лік названо вітаміном Ві-12 і він є 1,000 раз успішніший ніж відповідна доза самої печінки, яку звичайно приписують недокорним людям. Ще не придумано відповідної форми, в якій вітамін пішов би на продаж і праця над тим потраває ще якийсь час.

СЕНАТ РАДИТЬ НАД ГАВАЯМИ ЯК СТЕЙТОМ

Вашингтон. — Підкомісія прилюдних земель сенату почала підготову законопроєкту за признання прав стеюту для Гавайських островів. Голова павній комісії, сен. Гю Ботлер з Небраски, виявив, що проти билу настіло до комісії багато листів, однаке, коли почалося переслухання перед підкомісією, ніхто не явився до складення свідчтва. Так як тепер стоїть справа, не можна збагнути, чи бил буде неридискутований ще в теперішній сесії конгресу.

лейці. Арештований пілот називається Вільям Морфі, який мав на Флориді спільника, Франка Горняка, головного инспектора прибережної патрулі Злучених Держав. За пачкування платили імігранти по \$1,500 від особи.

В конгресі перевіряють звіт про підготовку до загону в Боготі

Вашингтон, 15 квітня. — У підкомісії витатків екекутивни в палаті постів просліджують тайні звіти американської розвідчої служби в справі комуністичної револьти в Боготі, столиці Кольомбії, з дня 9 квітня. Адмірал Р. Г. Гилескотер, директор Центральної Розвідчої Агенції звідомив, що ще 2 січня склали комуністи в Кольомбії плани для розбиття Міжамериканської Конференції, яка була заповіджена на 30. березня. Звіт повідомлення про комуністичні плани передавав послідовно адмірал департаментові стеюту аж до 25 березня, однаке секретар стеюту Маршал не брав їх поважно і збував приперченими замітками. Вбивство провідника Ліберальної партії в Кольомбії, д-ра Хорхи Е. Гайтана, було впливом приватної пімсти. Вбивник, Хозе Сієра, стрілів до Гайтана, як до адвоката, який в судовій процесі недопустив до засуду чоловіка, що вбив його стрійка. Комуністи, як каже адмірал, хотіли розбити Міжамериканську Конференцію і обвинуватити за те Ліберальну партію. Коли ж їм трапилася нагода використати смерть Гайтана, вони зробили це так основно, як би все наперед передбачували. Адмірал Гилескотер твердить, що комуністи готові тесаме зробити в Нью Йорку, в Шікаго чи в Сан Франсиско, коли ніхто їм наперед не перешкодить. Ще 10 березня він дістав звіт повідомлення, що комуністи в Боготі дістали зброю за кордоном, щоб доклати державно попервороту в Кольомбії.

ГЕН. КЛЕЙ ВИКИНУВ З НІМЕЧЧИНИ ДВІ МАДЯРСЬКІ МІСЦІ

Франкфурт над Майном, Німеччина, 16 квітня. — Американський військовий губернатор в Німеччині, ген. Л. Д. Клей наказав сьогодні двома мадярським місцям в американській зоні Німеччини забратися звідтіля протягом найближчих 24 годин. Ген. Клей видав своє рішення в порозумінні з департаментом стеюту. Причиною цього домагання є факт, що мадяри не дали задовільного пояснення і виправдання на три американські обвинувачення щодо мадярської поведінки у відношенні до американської репатріаційної комісії в Мадярщині.

Американські бомбардувальники над Берліном

Ген. Клей зарядив демонстрацію літаючих фортець над столицею Німеччини. Фюрстенфельдбрюк, Німеччина, 16 квітня. (АП). — Вчора на місцевій американській аеродромі прилетіло 28 найважчих американських бомбардувальників В-29 в безпосередньому вправному леті з Америки. Негайно після їх приземнення, американський головнокомандуючий в Німеччині, ген. Л. Д. Клей, видав інструкцію, щоб ісекаріли цих фортець перелетіла понад Берліном, який в останньому часі став найбільш запаланим пунктом в непорозуміннях між Советами і західними союзниками. Офіціальним виснаженням цього зарядження є бажання показати берлінцям „як виглядають ці великанські бомбардувальники“. З трьох ескедрнів цих повітряних велетнів дві вернулись опісля до Америки, а одна „на всякий випадок“ залишилась в Європі.

„ЗАПЕРТИ ЗОНИ“ В ЮГОСЛАВІЇ

Бігород, Югославія, 16-го квітня. — Югославські більшовицькі власті завернули вчора ввечері американського консуля Мек'Говена, що був в урядовій подорожі зі столиці Югославії в югославську Македонію. Консуля завернено від обложеної колючим дротом зони у віддаленні 60 миль від грецького кордону. Йому вияснено, що з огляду на „інциденти“, які трапляються в цих прикордонних околицях, вступ до них дозволяється тільки за окремим дозволом.

ЖИДИ НЕ ПОГОДЖУЮТЬСЯ НА МІЖНАРОДНИЙ ПРОТЕКТОРАТ В ПАЛЕСТИНІ

Лейк Сокес, Н. П., 16 квітня. — Сьогодні в год. 11-тій перед полуднем тут починається надзвичайна сесія Загального Зібрання О.Д., що має знову розглянути справу Палестини та перевірити своє попереднє рішення щодо її поділу. На порядку нарад буде американська пропозиція, щоб в Палестині встановили тимчасовий міжнародний військовий і політичний протекторат, який забезпечив би країні лад і мир після закінчення британського мандату з дием 15-го травня. Жидіаська Агенція для Палестини вже заявила свою опозицію проти будьякого протекторату. Араби готові його прийняти з деякими застереженнями.

ЖИДИ ПЕРЕМОГЛИ В НАЙБІЛЬШІ ДОСІ БИТВІ З АРАБАМИ В ПАЛЕСТИНІ

Ерусалим, 16 квітня. — Вчора в північній Палестині відбулася найбільша досі битва в історії жидівсько-арабської війни. В битві взяли участь біля 1,500 жидівських воївків з Гаганаз з одного боку та відділ арабської „визвольної армії“ з другого. Перемогли жиди, захопивши 10 малих містечостей та здобувши 7 гармат. Битва тривала біля 30 годин. Араби, згідно з жидівським повідомленням, мали втратити 127 воївків.

СОВІТИ ВИГНАЛИ АМЕРИКАНСЬКОГО КОРЕСПОНДЕНТА

Москва, 16 квітня. (АП). — Советський уряд поставив вчора домагання кореспондентові Нейшінал Бруудкестінг Компані, Бритії Екшейджд Телеграф і видавництва Мек-Гро Гіл в Нью Йорку, Робертові Магідофові, щоб він в найшвидшому часі виїхав зі Советського Союзу, закидуючи йому шпигунство вкористь Америки. Рішення видано після публікації в урядових „Ізвестіях“ листа вбушій секретарки Магідофа, Сесілії Нелсон, в якому й виявляється здогадну „шпигунську акцію“ Магідофа. Сесілія Нелсон свого часу зрелася американським громадянством, бо її подобався советський режім. Американська амабасада рішучо заперечила всі закиди, ш Магідоф був шпигуном для американської амабасади, а сам Магідоф заперечив теж всі обвинувачення Нелсон, які вона видвигнула ніби то на підставі знайдених в його робітні листів. Магідоф заявив, що протягом дво-трьох днів він виїде зі Советського Союзу.

БРИТАНІЯ ДОМАГАЄТЬСЯ ВІД СОВІТІВ ВІДШКОДУВАННЯ ЗА ЛІТАКА

Лондон, 16 квітня. В Палаті Лордів вчора повідомлено, що уряд Великої Британії домагатиметься від Советів відшкодування за втраці, понесені в катастрофі британського транспортного літака, що його розбив советський босвий літак над Берліном 5-го квітня та в якому згинуло 15 осіб. Тим самим Британія скидає вину за катастрофу на Советів, що потверджується теж советською відмовою від участі в доходженнях.

БРИТАНІЯ І АМЕРИКА НЕ ПРИВ'ЯЗУЮТЬ ВАЖНОСТІ ДО 100 „СТАЛІНІВ“ В БЕРЛІНІ

Берлін, 16 квітня. — У зв'язку з вчорашнім повідомленням про концентрацію в околиці Берліна 100 найважчих советських танків типу „Сталін“ та приїзду нових контингентів монгольських советських військ, речник британського управління сьогодні заявив, що цим справам не надається окремого значення та що зміни в советській залозі є виключно советською справою. Подібну заяву зложив теж американський представник, стверджуючи, що теж американська розвідка має відповідні повідомлення на цю тему. Тільки серед місцевого місцевого населення швидко поширюються всілякі тривожні вістки.

ДАЛЬШІ УСТУПКИ СОВІТІВ В СПРАВІ АВСТРИЇ

Лондон, 16 квітня. Советський представник на конференції заступників міністрів закордонних справ, що підготовляють мировий договір з Австрією, поробив вчора дальші уступки, що зчегри зближили партнерів до остаточного успішного закінчення нарад. Совіти погодилися на те, щоб Австрії було вільно купувати закордонно деякий виряд для своєї армії. Досі вони обстоювали, щоб Австрія забезпечувала свою армію тільки зі своїх власних фабрик, які з черги будуть відповідно обмежені договором.

АМЕРИКАНСЬКИЙ АМБАСАДОР ЗАПОВІДАЄ ПОРАЗКУ ЧЕРВОНИХ В ІТАЛІЇ

Рим, 16 квітня. Американський амабасадор в Італії, Джеймс К. Док, заповів, вчора поразку опанованого комуністами „народного фронту“ в найближчих виборах в Італії. Амабасадор говорив з нагоди приїзду до Італії 600-ного корабля з американською допомогою. Він рівночасно виявив переконання, що Італія швидко вилікує понесені у війні рани та стане повновартісним і повноправним членом сім'ї вільних народів.

КОНВЕНЦІЯ ЄВРОПЕЙСЬКОЇ ГОСПОДАРСЬКОЇ ОРГАНІЗАЦІЇ

ПРОГОЛОШЕНО ТЕКСТ СТАТУТУ, УХВАЛЕНОГО ЗАСТУПНИКАМИ МІНІСТРІВ ЗАКОРДОННИХ СПРАВ

Париж, 16 квітня. Сьогодні міністри закордонних справ 16 західно-європейських держав підпишуть тут статут постійної господарської організації, завданням якої буде „поставити Європу на ноги“ під господарським оглядом та при американській допомозі, згідно з ухваленним Конгресом Плянком Маршала. Прокт статуу прийняли вчора заступники міністрів закордонних справ і він передбачує найширшу міжнародну господарську організацію, відому досі в історії. Всі країни спільно зобов'язуються докласти усіх зусиль і так використати американську допомогу і допомогти одна одній та розбудувати свої красиві господарств, щоб в майбутньому жодні кризи не потрясли самим існуванням народів. Статут з'ясує цілі організації та встановлює її форми і засоби. Осідком Екекутивної організації буде Париж. Церемонія підпису статуу відбувається в палаці Квайд'Орсай. Промовлятимуть міністри Відо і Бевин. До Парижа вже вчора приїхали міністри зак. справ Італії, Греції, Австрії, Голандії і Данії. Інших дожидається. Після підпису конвенції увійде в силу і План Маршала почнеться практично здійснювати.

ПАПА ПРОХАЄ ПРОЩЕННЯ ДЛІЯ НІМЕЧЧИНИ

Берлін, 16 квітня. (АП) — Папа Пій XII. в листі до німецьких католиків потвердив вчора своє велике огірчення злочинами націстів під час війни, але рівночасно висловив думку, що це не повинно бути причиною пімсти над німцями під час миру. Папа є за тим, щоб світ простив німцям їх провини та допоміг їм у відбудові зруїнованої країни.

СПОМИНИ ЧОРЧІЛА

Нью Йорк, 16 квітня. Нью Йорк Таймс почав сьогодні друкувати сенсаційні спомини 6 британського прем'єра і одного з найбільших державних мужів, яких записала будьякошкідовання за втраці, понесені в катастрофі британського транспортного літака, що його розбив советський босвий літак над Берліном 5-го квітня та в якому згинуло 15 осіб. Тим самим Британія скидає вину за катастрофу на Советів, що потверджується теж советською відмовою від участі в доходженнях.

ЧОРЧІЛ ВІДВІДАЄ СТОЛИЦЮ НОРВЕГІЇ

Осло, Норвегія, 16 квітня. Вчора тут повідомлено, що в половині травня Норвегію відвідає Вінстон Чорчыл. Він буде гостем норвежського короля та промовлятиме на університеті в Осло, де йому буде вручений почесний диплом.

ВОЄННІ ПОГОЛОСКИ В ДАНІЇ

Копенгага, Данія, 16 квітня. Вчора в північній Данії нагло поширилася поголоска, що між Советським Союзом і Америкою вже почалася війна. Поголоска викликала справжню паніку в цій частині країни. Походження поголоски не можна було встановити, але вона є відзеркаленням настроїв, що панують в Європі.

АНГЛІКАНСЬКА ЦЕРКВА І АТОМОВА БОМБА

Лондон, 16 квітня. Вчора тут появилось звіт повідомлення орадної комісії англійської церкви, в якому виправдується продукція, магазинування і, частинно, навіть використання атомової бомби. Проте, у звіт повідомлення, що називається „Церква і атом“, засуджується використання атомової бомби в такий спосіб, що могло б зруйнувати не-військові цілі та жертвою якого могло б впасти цивільне населення.

СВОБОДА UKRAINIAN DAILY

Ukrainian newspaper published daily except Sundays and holidays by the Ukrainian National Association, Inc. at 81-83 Grand Street, Jersey City 3, N. J.

Entered as Second Class Mail Matter at the Post Office of Jersey City, N.J. on March 30, 1911 under the Act of March 8, 1879.

Accepted for mailing at special rate of postage provided for Section 1130 of Act of October 3, 1917 authorized July 31, 1918.

Table with subscription rates for US and Foreign, and advertising rates for daily and long-term contracts.

Кожна зміна адреси коштує 10 центів. За оголошення редакція не відповідає. Адреса: "СВОБОДА", P. O. Box 346, JERSEY CITY 3, N. J.

Найкраща прислуга

ПІДГОТОВКА ВЕЛИКОЇ КУЛЬТУРНОЇ ІМПРЕЗИ УКРАЇНСЬКОЇ МОЛОДІ НЬЮЙОРСЬКОЇ МИТРОПОЛІ.

Вже приблизно три місяці триває інтензивна підготовка української молоді мітрополітальної округи Нью Йорку до великої культурної імпрези, що має відбутися в цьому місті в неділю, дня 6-го червня, у великій залі Скул оф Фешин Дізаїн при 24-тій вулиці. Імпреза цим разом в цілості присвячена Шевченкові та його ідеям. Програма складається з чотирьох цілком оригінальних частин: 1. Мандрива до Сонця, сценічна картина з дитячих років Шевченка; 2. Шевченко у Репнінних, інсценізація Н. Г. Русової; 3. Пророк України — сценічний фрагмент з частини 1-ї ролі Шевченка в Кирилло-Методівському Братстві та 4. Катерина — опера Аркаса до Шевченкової поеми той ж назви. В усіх точках програми головну роль мають пісні, частинно драматизовані декламації і сама театральна постановка. Перша і третя точки цілком оригінальні і спеціально для цієї імпрези приготовані. Друга точка, "Шевченко у Репнінних" Н. Г. Русової, тільки що появилась і ще досі нігде не проведена. Вона настільки інтернаціональна, що показує Шевченка в ролі і обставинах княжого товариства.

Імпрезу підготовляється на велику скалу, як це тільки наша американська-українська мова потрапить. В самій імпрезі візьме участь — сказати б — "все, що живе", іменно найкращі сили зпоміж нашої молоді ньюйорської мітрополітальної округи. Молодечий Хор під проводом проф. С. Марусевича, доповнений потрійними силами, перебрал "львину частину" цієї імпрези і він виконає теж оперу "Катерина", в якій наша мова безконкурентно співачка Марія Поляня-Лисогір виступить в ролі Катерини. Партнером в ролі Андрія буде Євген Крук, тенор, що ще півтора року тому співував напевно не дуже веселих пісень в таборах українських скитальців в Німеччині. Душею цієї імпрези є Ольга Дмитрів, що організувала теж минулорічний Фестиваль Української Молоді, з оперою "Вечорниця", що вже тоді закріпило за цю молоддю славу безуречного з величчю української сценічної культури на американській землі.

Сьогодні ще завчасно ставити прогнози та давати оцінку імпрези. Теж не всі її подробиці нам відомі. Знаємо тільки, що підготовка до імпрези ведеться з найбільшою дбайливістю і увагою та що мова вкладає в неї справді

всю свою душу, не жалючись часу, труду ані коштів.

На цьому конкретному прикладі хочеться звернути увагу на один факт, іменно, що того роду праця і виступи віддають найкращу прислугу українській справі поза межами поневоленої України. Вона єдина поза межами України може бути гідним рівнозначником того титанічного змагу за самовизначення, що його веде українська нація на своїй землі. Жартівливе твердження, що українці в Америці виспівують та витанцювують Україну не позбавлене своєї деякої правди. Бо, хоча України не можна ані тільки витанцювати, ані тільки виспівати, то пропаганда української культури в широкому світі, виведення її на широку світову арену є закордонно найкращим доповненням тої боротьби, що ведеться на українській землі. Звук української пісні занесе відгомін української боротьби за права українського народу в найдалішій закутини світу і в найбільш замкнені людські серця. Прояви української культури закордонно висвітлюють зміст української боротьби на рідній землі.

"Хто з вас в Шикаго чи Дітроїті не хотів би мати за сусіда тої людини, що сьогодні виявляла тут свою незрівняну національну культуру?" — запитував високий представник американського військового управління на відкритті Тижня Української Культури в Німеччині. Чи не було б злочином проти людства і проти себе самого залишити на поталу большевизму наріз з такою високою культурою — зробити дальший висновок з цього хтось інший? Прояви української культури в широкому світі, головне в Америці, будуть найбільш вимовним виразником українських змагань та українських прав і рівночасно найбільш переконливим запереченням всіх брехвінь, що їх поширюють про Україну та українські визвольні змагання всі вороги України. Культурною творчістю та культурними проявами найкраще поширюється правда про Україну та виправдається її боротьба за ту правду.

Ми не знаємо, якими мотивами керувалась наша американська-українська молодь беручись за це діло. Але ми стверджуємо, що цим вона робить найкращу прислугу поневоленій вітчизні своїх батьків. Цим вона йде за голосом своєї крові і цим вона засвідчує правдивість твердження, що серце, раз надлите любов'ю до України, вік не прохолоне,

Голос України на чужині

ТИЖДЕНЬ УКРАЇНСЬКОЇ КУЛЬТУРИ В МЮНХЕНІ. (Повітряною поштою до "Свободи").

Мюнхен, Німеччина, 7. квітня. (Ю. С.). — У хвилині, коли пишемо ці рядки, саме починається в Мюнхені Тиждень Української Культури, без сумніву, найбільша імпреза цього роду, на яку здобулися досі не тільки українські скитальці, але й взагалі мільйонна маса політичних вітків із східної і центральної Європи, що під несласним ім'ям ДП перебуває тепер у Німеччині і Австрії.

Ця імпреза, що вимагала великого організаційного зусилля, аминія і завзяття — була переведена ініціативою і заходами ЗУАДК у тісній співпраці з ЦПУЕ та об'єднаних в ньому культурно-громадських установ. Її організатори поставили собі за мету показати чужинцям деякі досягнення української культури, а у зв'язку з цим звернути увагу офіційних кол на долю 150,000 українських скитальців. Вже тепер, по першому дні великого українського свята в Німеччині, можна без зайвої скромності ствердити, що мети досягнуто з надсподівано великим успіхом.

Програма свята.

Про програму Тижня Української Культури можна написати грубу книгу. Ми й не сумніваємося, що така книга буде написана сумлінним українським дослідником для того, щоб для нащадків зберегти пам'ять про велике українське свято в чужій не гостинній країні.

Тиждень Української Культури почався в 4. годині полудні 5-го квітня ц. р. у Мюнхені відкриттям образотворчої виставки і виставки народнього мистецтва, що найбільш приміщення в німецькому музеї "Нойе Замлонг". Хор Володимирова Божица відспівав дві пісні: святочний марш К. Стеценка і пісню кубанських козаків. Адв. Роман І. Смух, директор ЗУАДК на західну Європу, проф. д-р Іван Мірчук, ректор Українського Вільного Університету в Мюнхені і Василь Мудрий — голова ЦПУЕ відкрили свято короткими промовами в українській, англійській і німецькій мовах.

(Тексти інаугураційної промови адв. Р. Смука і д-ра І. Мірчука в англійській мові будуть наведено в похлинках. Американські українці мають в цьому повну причину пишатись своєю молоддю. Треба тільки висловити надію, що з активності американсько-української молоді ньюйорської мітрополітальної округи візьме собі приклад й мова інших місцевостей. І не тільки мова.

дуть надруковані в цілості в "UKRAINIAN WEEKLY" з 19. квітня.

По відкритті Тижня Української Культури запрошені гості: американці, англійці, німці і українці, що вчерть заповнили шість не дуже великих залів німецького музею, почали оглядати експонати виставки. Виставка в німецькому музею складалась з двох частин: Образотворча виставка, у якій взяли участь 38 мистців із 188 експонатими: образами, графіками і різьбами, гідно репрезентувала високий художній рівень сучасного українського мистецтва на еміграції. Виставка народного мистецтва, кількісно невелика, проте з великим смаком влаштована, складалась з кількох відділів: вишивок, одягів, килимів, гудуцької різьби і чудової, єдиної у своєму роді збірки писанок. Ця частина вистави дала чужинцям ще раз вимовне свідчення про пребагату народно-культуру українського народу.

Гості на відкритті імпрези.

На цьому місці ми хочемо подати список найвидатніших гостей, що своєю присутністю звеличали отворення українського свята. Це були: Меррей Д. Ван Вагонер, голова Військового Управління на Баварію, що репрезентував Головного Командувача Американських Збройних Сил, генерала Л. Клея; майор-генерал Гаррі Я. Коллінс — командуючий генерал на американську зону Австрії, що репрезентував теж Головного командувача Американської Армії в Австрії, лейтенант-генерала Дж. Кіса; полковник Севр Р. Таннер, командант Мюнхен-Мітгері Лоует-помі. Джеррі М. Сейдж, заступник голови Відділу ДП при американській армії, що репрезентував генерала Гюнера, командуючого ЮКом; генерала Гарольда, директора Сівіл Афферс Дівіжен, п. Коркері, голова переселенного Відділу ПС ІРО (Препаратори Комішен оф Інтершенел Редфоджі Організейшен) на американську зону, що репрезентував директора ПС ІРО на американську зону, пол. В. Едвардс; п. І. Томлін Бейлей, американський конзуль у Мюнхені, п. Пітер К. Констєн, американський віце-консул в Зальцбурзі, Австрія; п. Томас Перс, голова товариства допомогивих американських організацій в Німеччині; п. Відз'язковий офіцер між допомогивими організаціями і ПС ІРО; п. Стівен Повелсон, голова КАРЕ організації у Штутгарті та ще багато інших ви-

даний надруковані в цілості в "UKRAINIAN WEEKLY" з 19. квітня. По відкритті Тижня Української Культури запрошені гості: американці, англійці, німці і українці, що вчерть заповнили шість не дуже великих залів німецького музею, почали оглядати експонати виставки. Виставка в німецькому музею складалась з двох частин: Образотворча виставка, у якій взяли участь 38 мистців із 188 експонатими: образами, графіками і різьбами, гідно репрезентувала високий художній рівень сучасного українського мистецтва на еміграції. Виставка народного мистецтва, кількісно невелика, проте з великим смаком влаштована, складалась з кількох відділів: вишивок, одягів, килимів, гудуцької різьби і чудової, єдиної у своєму роді збірки писанок. Ця частина вистави дала чужинцям ще раз вимовне свідчення про пребагату народно-культуру українського народу.

датніших гостей з англо-саських країн у їх числі теж канадський консул і більша кількість американських офіцерів: полковників, майорів і капітанів.

З німецьких гостей згадаємо тільки найвидатніших: п. Людвік Остфельдер, президент уряду Горішної Баварії, директор уряду д-р Вальтер Кайм, представник міністерства культур, проф. д-р Ганс Людвік Гельд, представник обербюрмейстера міста Мюнхену, таємний радник проф. Ріхард Рімершмідт, д-р Артур Рюман, директор міської галерії образів, проф. д-р Гюнтер фон Лехман, директор "Нойе Замлонг" у баварському національному музеї.

Крім цих гостей залі виставки заповнили вчерть українці, представники громадсько-супільних, культурних і економічних установ на еміграції. Офіційними представниками українців були адв. Роман І. Смух, директор ЗУАДК на західну Європу, Василь Мудрий, Голова ЦПУЕ, Проф. Михайло Ветухів, Заступник Голови ЦПУЕ, Проф. Олександр Корсунський, Голова Мюнхенського Обласного Представництва Української Еміграції і, очевидно, діловий комітет Тижня Української Культури.

Преса.

В отворенні імпрези у великій кількості взяли теж участь представники української і чужої преси, журналісти і фоторепортери. Між іншим повністю була заступлена німецька і українська преса, пресові агенції німецькі і американські. З цих останніх згадаємо такі: Юнайтед Прес, Асоційешен Прес, Паблік Інформейшен Армі Сервіс і Інформейшен Нюз Сервіс.

Вечірні прийняття.

По коротких оглядинах виставки американські гості враз із представниками українців перейшли в 5-й годині до недалекого віддалення, клубу офіцерів. Запрошено, на прийняття були керівники військового управління і армії, представники американських і канадських консултів, головні американських д-о-бровільних організацій і преси.

Зараз же по 5 годині почалася т. зв. "коктейль парті", на якій американські гості знайомились з українцями, а описля в 6 годині подано обід, що тривав понад годину. Докладно пів до восьмої почалася там же програма, що в скороченні надала зміст Тижня Української Культури. Вона ця програма, в повному блєску і пишноті показала чужинцям багатство української національної культури та дала їм доказ, з якою любов'ю і відданістю українська еміграція плекає свої національні традиції. (Докінчення на стор. 3)

МОЖЕ СТАТИСЯ І В АМЕРИЦІ

Ще не так давно було в Америці загальне переконання, що війна, яка повстала в Європі чи Азії, це докотилась до берегів американських країн. Нині вже думають американці інакше. Проте і тепер ще далеко до цього, щоб можна казати з певністю, що загал відчуває, що советська агресія та наступ комунізму в Європі чи Азії можуть одного дня проявитись у виді державних переворотів в одній чи другій американській країні, а згодом обхопити і цілу Америку. Навіть у делегатів, які зїхались в Боготі на Міжамериканську Конференцію, не було на початку нарад такого переконання, що американським країнам загрожує комуністична небезпека в не меншій мірі, як вона загрозувала й далі загрожує Європі та Азії. Щойно революція в Кольомбії отворила їм очі й вони побачили небезпеку власними очима, каже у своїй кореспонденції з Боготи Вільям Філіп Сіме, відомий політичний коментатор.

Можна припускати, що конференцію в Боготі упрямо-важно з розмислом на такий час, на який припадає "Пан-Американський День", який святкують кожного року в усіх американських республіках. Між тими, що це плянували, певно не було ні одного, щоб припускав, що на цей час прийдеся мати до діла в Кольомбії з революцією. Проте добре, що стала така несподіванка. Вона краще усвідомила не тільки делегатів на Міжамериканську Конференцію, але й всіх американців щодо небезпеки, яка їм грозить з боку комуністичної інфільтрації. Тому що так сталося, треба тепер надіятись куди сильнішої проти-комуністичної акції в цілій Америці, а це добре. Теж добачено краще і руку Москви в підготовці державних переворотів в американських країнах. Тому не без рації пишуть, що треба завдячувати Сталінові, що наради Міжамериканської Конференції пішли скорим ходом, та що згідно звернено головну увагу в нарадах на небезпеку, якою є для Америки Кремль.

В Боготі западуть тепер цілком певно рішення, які матимуть велике значення для справи дальшого відношення американських країн до Совєтів, як і до боротьби з комунізмом взагалі. Можна надіятись певних загострень, звернених проти комуністичних діянь, які дадуться відчувати теж і в нашій країні. Комуністів зачинають уже зараховувати цілком виразно до такого елемента, який готовий в критичній хвилині зрадити свою країну і служити інтересам Москви. Таке розумування стає нині вже загальним. Так пише преса, так висказуються про комуністів державні чинники, високі державні урядовці, так говорять про комуністів в конгресі. Сам секретар стейту, ген. Маршал, був живим свідком подій в Боготі. Там він переконався, якою великою небезпекою є нині комуністична агітація для кожної країни, яка дорожить своєю незалежністю і свободою. Богота ясно вказала, що те, що сталося в Кольомбії, може статись теж і в Злучених Державах.

Степан Любомірський.

ВАРІАНТ СТИХІЇ

Перепрошую, сер... Як ви тут ввійшли? Гангар був зачеплений...! — вядусив молодий летун, здержуючи зість. Капітан вислухав це без враження. Тільки очі підняв дещо вище. — Що ви маєте до скривання пердо мною, Юрку? — спитав підголосом. Молодий летун мовчав. Не одержавши відповіді на свій запит, не почувався до обов'язку відповідати на чужий. Але кров злістю дальше наливалась до обличчя, заливаючи й кіничий вух. — Я хотів сказати... перед шефом ескадри — додав худощавий чоловік і розпинавши повільним рухом шкіряну куртку показав відзнаки.

Боротьба відбилась на лиці летуна. Він не витримав пронизливого зору зверхника і опустил очі в долину. Але тільки капітан підняв їх знов. Якесь рішення вирізило себе у його душі. Поволі висунувся і опустив руки в долину. — Я не маю нічого до скривання, сер. Мале ушкодження кадобва підчас осідання... і все. Якраз в напрямі. Другий механік видобувся зид машини, станув побіч, мовчавий, збентежений. Серед мовчанки, що запанувала після цього оправдання, залізом залучав голос худощавого капітана. — Ви збрехали мені, Юрку... Сказав, замовк і повернув-

шисть на п'яті, відійшов геть. На обличчі молодого летуна спалахнула буря, та в цій хвилині другий механік доторкнув його руки. Потягнув до себе, придивав живий, нерозважний організм. — Він нас не зрадить, Юрку... Зір летуна все ще шукав у темяряві худощаві постаті — — — добре, але як ви доставите це мені до машини...? У відповідь азлунав жіночий голос, чисто і давинко, ясно і наказує: — Це привезе поштове авто прямо на лєтовище. Шофер передасть вам до кабіни. Він наш. Вам треба тільки підняти, щоб зайві очі не помітили нічого. — Ясно. Зайвих очей вмію оминати. — Надіймось. Позатим... складайте точніші звіти. Провіда не всілі був орієнтований після вашого останнього звіту, де саме ви скинули останню послілку. Пізніше ви-

явилось, що у квадраті Ф-3, але провід прохає, щоб ви були точніші. Ваші товариші далеко краіш за вас. Запанувала хвилинка мовчанки. — Теодоро... я не повинен вам говорити... Останнім разом мене обстріляв советський військовий літак. Я знаходився далеко від визначеної лінії... — Про це провід наш знає — твердо запевнив жіночий голос. — Нажаль, нам всім часом трапляється бути стрільними. Та це не оправдує вашої помилки. Знов запанувала мовчанка і знов лагідний, мужський голос найшов якесь оправдання. — На лєтовищі помітили діри від куль... на моїй машині. Це може але покінчитись. А тоді... — Ах...! — нетерпеливо майже скрикнула жінка. — Це для нас не нове. Ви надто м'які ще до нашої праці. Дивно вас виховала чужина...! На: це мужський голос не відповів. З вулиць добігав

звичайний вечірній гамір, десь грала оркестра над морем, у повні світла даєнькотілі шклянки. Тут було тихо і спокійно. — Так. Мені треба вже йти. Ви йдїте перші, нехай нас разом ніхто не бачить. Небезпечно — заговорила вона. Проте він не рухався. — Теодоро... ви зразу так гарно ставились до мене... А від якогось часу стали такі строги... Не розумію цього у вашій поведінці. Чому? — Ах, Юрку, ви як мала дитина, все починаєте на ново. Так, якби не хотіли зрозуміти, в якому страшному змаганні ми знаходимось... Тут не час на ніякі сантименти: Над нами всіми висить вічна загроза смерті і ви повинні це зрозуміти. Для вашого відома подам це, що на цій послілку проводові окремо залежить. Це зібрані серед нашої еміграції заєбів на допомогу нашим змаганням у краю... Ви розумієте, Ми зв'язані з країною раз на все і цього вузла нам не розірвати ніколи. А це для нас найважніше. Понуро озвався по хвилині мовчанки: — Що робите сьогодні, Теодоро? — Маю багато праці. Ви знаєте скільки я мушу писати статей і матеріалів і скільки це забірає часу. — Можте прийратите мені ще хоч годину? — прохав. Мовчала. Але потім заперечила гостро і строго: — Юрку, я прошу вас... залишіть на боці наші особисті речі... Це неважне тепер. — Теодоро... не гнівайтесь. Я не хотів вам наїдуватись. Вибачте мені... Чи скоро вас побачу? — Не знаю, Юрку. Завтра мушу поїхати до Риму, відтак до Трієсту і поверну аж за кілька днів. Може теж остану ще тут, не знаю. Це не від мене залежить. Думайте про мету, що нас всіх в'яже. Думайте про наших... там. — Так... — сказав на те підголосом мужський голос і

шарудинія даю пізнати капітанові, що мужчина піднявся: — Прощайте, Теодоро... Що привезти вам з Бухарешту?... — пробував зажартувати помімо її серйозності. — Ах, Юрку... Ви знаєте, що мені нічого непотрібно: Нехай вам Бог щастить у вашій праці... Вертайте ціло. З альтамики по хвилині вийшла кінчаста, мужська постать і зникла у сумерку. Ще трохи пізніше підвєлася жінка, та в момент, коли вона задумувала поставити ногу на сідлиці, заступила їй дорогу якась тїнь. — Вєтуйте назад — наказав гострий голос українською мовою, хоч дещо чужим голосом. Жінка постать замірла на мить. В наступній секунді одначе сїгнула рукою до торопкики... (Дальше буде).

Вєтуйте громадно в членів Українського Народного Союзу.

Голос України на чужині

(Докінчення зі стор. 2.)

Виступи солістів і балету.

Вечірню програму почали виступи солістів: проф. Бориса Максимовича, відомого піаніста, і баба Р. Рейнарівича. Коли проф. Максимович крім двох прелюдій Л. Ребунського відіграв ще по одному твору Шопена і Ліста то Райнорівич відіспівав три українські пісні; Виступ обох солістів стояли на високому рівні.

Проте наступний виступ молодих адептів Балетної Школи славної української прима-балерини Валентини Переяславець викликав серед чужої публіки величезне захоплення. Наперед кілька слів про історію цієї школи: У 1946 році прима-балерина В. Переяславець організував невеличку дитячу школу балету в українському таборі Інгольштадті. Хто розуміється на цьому мистецтві і хто знає водночас умови, серед яких живуть ДП у Німеччині, тому зараз же стануть перед очима величезні труднощі, з якими мусів зустрітись сміливий організатор такої школи. Її учня стали діти і юнаки. Сьогодні ж це в деяких випадках не учні, тільки адепти балетного мистецтва, якими не посоромився б ніякий видатний майстер балету. В цьому залюга нашої прима-балерини та ще один доказ талановитості нашої молоді.

Побачивши виступи молодих танцюристів, один танок відтанцювали троє 8-річних дівчаток; чужинці здивовано засипували питаннями присутніх українців. Зокрема дуже подобалися українські народні танки і виступ 11-літньої солістки, що з талантом дозрілої артистки відтанцювала один класичний танок.

Концерт українських хорів.

Особливо багато була програма двох українських хорів і капелі бандуристів: мішаного хору „Україна“ під керівництвом славетного Нестора Городовенка, чоловічий хор під управою Володимира Божика і чудова капеля бандуристів під управою Григорія Китаєстого, що саме в цьому році святкував свій 25-літній ювілей.

Хори і капеля виступали з 11-ти піснями. Всі співаки були убрані в національних строях. Ще раз залунала перед чужинцями чудова українська пісня і та, що її співало в супроводі бандур' славне січове козацтво, і та, що її співають сьогодні безстрашні воїни У. П. А., і та, що її співав і досі живе український народ по широким просторах своєї великої землі.

Це не був звичайний концерт української пісні; що ми звикли його чути на т. зв. урочистих академіях і святах. Це були виступи першорядних мистців незрівняної української пісні, що при всяких умовах свідчить про велику національну культуру нашого народу. Тому не дивно, що чужинці з неокриганим захопленням вітали співаків, особливо ж один, на жаль, тільки один виступ капелі бандуристів.

Частина хорової програми передано по радіо за посередництвом Армі Форсес Нетворк.

Промови своїх і чужих.

На бенкеті, майже наприкінці концертної програми, адв. Р. І. Смука, що з великою зручністю грав роллю „говтамстера“, виголосив зворушливу промову по-англійськи, у якій звернув увагу на долю ДП, зокрема на долю українських скитальців.

У відповідь йому теплі промови виголошили видатні американські гості, список яких подано напочатку. Всі промови підкреслили своє призначення ЗУАДК-ові, зокрема адв.

Смукові, що в несприятливих умовах за короткий час виконав багато із своїх важливих завдань. Всі виявляли своє глибоке зацікавлення справою переселення скитальців, всі врешті висловлювали свій великий подив до краси нашої пісні і до здобутків нашої культури.

Серед українських учасників бенкету велике зворушення викликала промова полк. Дж. М. Сейджа, відомого приятеля наших скитальців, що почав і закінчив свою промову по-українськи. З українців говорив ще Голова ЦПУЕ В. Мудрий, що дякував американському уряду і армії за опіку над українськими скитальцями.

Для прикладу, що говорив чужинці, подаємо промову Губернатора Ван Вагонера.

Промова Меррея Д. Ван Вагонера.

В імені Головнокомандувача ген. Л. Клея губернатор Баварії вітає українських скитальців у дні їх свята. Його неприступність він пояснював складними подіями, що саме тепер відбуваються в Берліні.

Напочатку своєї промови губернатор ствердив, що з справами ДП є добре ознайомлений, зокрема теж з життям українських ДП. З уваги на їх дуже тяжке матеріальне становище він склався адвокатуві Смукові сердечну подяку за чудову організацію імпрези, яка стала можливою тільки завдяки спільним зусиллям багатьох десятків людей і на якій він вперше у своєму житті мав нагоду ближче познайомитись з досягненнями української культури.

Він тим більше подивився успіх організації виставки, бо знає, в яких обставинах живуть ДП. Наявляючи до цього, він від імені військового уряду стверджує, що ні американська армія, ні міжнародні установи, до цього покликани, не сповнили своїх обов'язків щодо ДП. На підставі своїх вражень з сьогоднішнього показу української культури, Ван Вагонер запитує: Чи Ви не хотіли б десю в Шікаго, чи в Дітроїті мати за сусіда людину, що сьогодні розгорнула перед Вами багатства своєї національної культури? Я певен, що так".

На цьому місці губернатор Баварії згадує про деякі репрезентативні імпрези у ЗДА, за вступ на які він платив деякіх доларів і які, проте, не варті були навіть однієї третини того, що було показано сьогодні.

Підкресляючи ще раз свій подив до досягнень української культури, Ван Вагонер заклинає українців не тільки розвивати свої національні особливості в цих несприятливих умовах, але й в новій батьківщині, де вони оселяться, пам'ятати про своє національне походження і плекати свою національну культуру.

Вона, ця культура, без сумніву, збагатить культури їх нових батьківщин. Губернатор впевнений, що коли б сьогоднішню імпрезу показати американському Конгресові, то він без вагань ухвалив би закон про допущення більшої кількості ДП до ЗДА.

Дякуючи ще раз за запрошення, Вагонер обіцяв адв. Смукові всяку можливу допомогу.

Закінчення вечора.

Наприкінці програми першого дня українського свята 20 українських дівчат продефілювали перед гостями у прекрасних народних костюмах, що репрезентували народні строї з різних частин України.

Успіх цілої імпрези, був, без сумніву, великий. Його най-

Леонід Хилук, кандидат філологічних наук.

Проти буржуазно-націоналістичних перекручувань у літературознавстві

(Докінчення).

Якщо в „Нарисі“ Пильгук во-звеличує п'єтлівського при-хвостя й бездарного письменника Стешенка, називаючи його „талановитим поетом і критиком, який дав глибоко-наукової праці з історії україн-ської літератури“, то в під-вручнику для 9-го класу він же про-ставляє буржуазного націо-наліста Горленку, а між іме-нами М. Коцюбинського і І. Франка (див. стор. 126) ви-ставляє імя третьорядного бе-детриста Дмитра Марковича, який уславився переважно тим, що був генеральним про-курором за Центральної Ради та сенатором під час німецької окупації 1918 року...

Шкідливі спроби возвеличити окремих реакційних антина-родних діячів зустрічаємо й у деяких інших літературів.

У статті про Корсунську битву (журнал „Дніпро“ 1944 р., No. 1.) Д. Косарик за-певняє, що в українській літе-ратурі найкраще відобразив ці історичні події ніхто інший, як... Андріян Каченко! При-святливши Каченкові цілий ди-фіраб, Косарик хоче переко-нати молодих читачів, ніби са-ме цей літературний ремісник, який уславився своїм примі-тивним, глибоко антихудож-нім романоробством яскраво націоналістичного, антирус-ського напрямку і чия імя стало вже загальним для визначен-ня „кащенківщини“, тобто пошлого, антинародного, псевдо-народної історичної белетри-стики, — ніби саме він збачу-вусю правду минувшини укра-їнського народу...

Глибоко антиісторичним, просакунтим, націоналістич-ним тенденцією є спогади Г. Лазаревського „Київська ста-рочина“, що друкувалася про-тягом двох місяців у журна-лі „Українська література“.

Автор цих спогадів з захоп-ленням миздується старовиною, згадує, як він сам каже, „доро-гі і тепер постаті“. Серед цих „дорогих постатей“ почесне місце посідане у мемуарах Лазаревського всяке петлю-рівське охвістя. Тут і лютий ворог українського народу, міністер німецько-гетьман-ського „уряду“ 1918 р. Воло-димир Науменко; і член Цен-тральної Ради, українсько-ні-мецький націоналіст Дмитро Антонович, і інші подібні ж по-кидькі історії, що їх Г. Ла-заревський намагається ви-дати за „діячів“ української культури!

Е. Кирилюк, аналізуючи творчий шлях Максима Риль-ського (журнал „Українська література“ 1943, No. 7), іде за цілком шкідливою „теорі-єю“ про те, ніби радянська у-крїнська поезія „стала цілком окремих, осібним явищем на-шої культури“. Це своє твєр-дження Кирилюк мотивує тим, що „Леся Українка померла 1913 року, Іван Франко — 1916 року, Олесь, Самійленко, Чер-касенко опинилися (!) на емі-грації“ (Стор. 72).

Отже, той факт, що вороги українського народу, Черка-сенко, Олесь втекли з України на службу до іноземних імпе-ріялістів і там цілком загруз-ли в багні українсько-німець-кого націоналізму, Кирилюк ставить на одну дошку з смер-тю Франка і Лесі Українки, вважаючи його великою „втра-тою“ для української культу-ри! І на цьому Кирилюк будує своє шкідливе буржуазно-на-ціоналістичне твердження про-мниму „осібність“, відірва-ність української радянської культури від усього кращого, що виробило людство!

Для чого треба нам пере-кручувати факти? Для того,

щоб довести, ніби між розви-тком радянської української культури та класичною спад-щиною існує якийсь протиріч-чя, ніби навіть кращі пред-ставники дореволюційної у-країнської культури не могли стати на радянські позиції. Та-кими „теоріями“ буржуазні на-ціоналісти обгрунтовували своє вороже ставлення до радян-ської дійсності, до комуністич-них ідей...

Кирилюк нічого не каже тут про те, що всі кращі представники дореволюцій-ної інтелігенції пішли разом з народом, з радянською вла-дю; що навіть згаданий ним Самійленко швидко зрозумів свою помилку і повернувся на батьківщину, де прожив останні свої роки (помер 1925 р.).

(Автор статті не наводить ні одного імені з тих „кращих представників дореволюційної інтелігенції“, що пішли разом „з радянською владою“).

Навмисне неправильно ана-лізуючи основні ідейно-худ-ожні спрямування творчості Рильського, Кирилюк, напри-клад, в поємі „Мандрівка в мо-лодість“ підносить і вихваляє саме те, що становить її сла-бий бік: милування старовино-ю, некритичну ідеалізацію ми-нулого, нечіткість характе-ристичних політичних подій і осіб.

Цілком невмірно, з націона-лістичних позицій, характери-зує Кирилюк і другу поєму Рильського — „Жага“. Кири-люка зовсім не цікавить поєма як відображення соціальної доби, або як вияв світогляду поета. Значення поєми Кири-люка визначає так: „Поєма Рильського є національною поємою українського народу... Автор поєми „Жага“ виявив себе вповні націоналістичним по-етом“. (Стор. 89).

Недооцінка радянського пе-ріоду в розвитку україн-ської літератури властива і згаданому „Нарису історії української літератури“. Роз-діл С. Шаховського про укра-їнську радянську літературу не висвітлює відображення в лі-тературі боротьбу партії і ра-дянського народу за перемогу соціалізму в нашій країні.

В розділі не показана бор-отьба партії більшовиків проти ворогів народу — троцькістів, бухаринців, проти українських буржуазних націо-налістів — шумських, хви-льовистів, скрипниківів, які намагалися використати літе-ратуру як один з засобів від-риву українського народу від великого російського народу і перетворення Радянської У-країни на колонію німецького імперіялізму.

Проти проявів буржуазної, ворожої ідеології треба роз-горнути нещадну боротьбу. Треба добитися неперимир-ності до всякого порушення чистоти марксистсько-ленін-ського вчення.

В кожній українській хаті повинен знаходитися часопис „Свобода“.

ПРАВДИВИЙ УКРАЇНСЬКИЙ

ФОЛЬК ЛЬОР ПІД СОВСТАМИ

(Українські Приповідки-Частівки)

Зібрав Гр. Сенько
Ціна 25 центів.

З цих приповідок кожному може перекопатися, що думає український народ про комуністичний устрій в Союзному Союзі. Замовлення wraz з належністю слати до:

„СВОБОДА“
P. O. BOX 346,
JERSEY CITY 3, N. J.

КНИЖКА ПРО ОЛЕКСА ГРИЩЕНКА

У паризькому видавництві „Катр Ван“ появилася у фран-цузькій і англійській мові кни-га мистецького критика Реґе Жана про найвизначнішого сьогодні у Франції нашого мистця — Олександра Грищенка. Книга має 42 репродукції, в тому 10 копірових. Це видання люксове, обмежене до 300 примірників. У тому самому видавництві перед війною вже появилася подібна видана книжка О. Грищенка „Два роки в Константинополі“, що давала своєрідний мистецький щоденник, ілюстрований кольо-ровими репродукціями з аква-рель автора.

Слід також відмітити вели-кий успіх, що його здобув Грищенко на виставці в „Сало-ні Незалежних“ своїм малюно-ком „Тулунський порт“. Най-визначніші французькі крити-ки порівнюють малюнок Гри-щенко з малюнком Ван Гога, Ренуара й Матіса, але зазна-чують, що він є майстер сам для себе, з власною індивіду-альністю. В українському мистецтві творчість Грищенка вже належно оцінена, до війни він мав власну виставку у Львові, появилася також його моноґрафія з текстом Павла Кожуна, а його твори були окрасою Національного Му-зею у Львові.

С. Г.

„АННА КАРЕНІНА“ В РАДІО.

В найблизчу неділю, 18-го квітня, Театральна Гілья в Нью-Йорку почне передавати че-рез радіостітку ABC від год. 9:30 до 10:30 велику драму Льва Толстого „Анна Карєніна“. В головній ролі виступа-тиме відома кінова зірка Ін-ґрід Берґмен, що грає головної ролі у фільмах „Триумфальна Арка“ та „Жанна де Арк“. Її партнером в „Анни Карєніни“ будуть Філіп Бурчез в ролі графа Вронського та А. Соко-лов в ролі Олексія Карєніна. Оба вони вже були партнерами Місс Берґман у фільмах: Радіо програмою „Анна Карєніна“ керуватиме Гомер Фі кетт. Окремі музичні компо-зиції приготувин Герлд Леві.

ЖЕРТВ НА ПРАЦЮ УКРАЇНСЬКОГО КОНГРЕСОВОГО КОМІТЕТУ

На цілі Конгресового Комі-тету жертвували: д-р Микола Гаїдак з Ст. Пол, Міш., \$14; від. 169 Провідника з Джерзі Сіті, Н. Д., \$5; від. 46 Союзу Українок з Філадельфії, Па., \$10; Тов. Українсько-Амери-канських Горажан з Філадель-фії, Па., \$100 на видатки по-лучені з працею Пан-Амери-канської Української Конфе-ренції.

SUNDAY

INGRID BERGMAN

(у фільмі „Триумфальна арка“)
in
Anna Karenina

Чи жінка проміняє все за любов і шаста зробити предметом торгу?

Theatre Guild on the Air
WJZ-9:30 P. M.
UNITED STATES STEEL

ВСТУПАЙТЕ ГРОМАДНО В ЧЛЕНИ УКРАЇНСЬКОГО НАРОДНОГО СОЮЗУ.

ГОЛОСИ ЧИТАЧІВ

НАКАЗ ХВИЛІ: ІНФОРМУВАТИ!

В політиці основне — інтерес. І хоч би ми не знали який свободоловний народ були, і хоч би море крові за свою волю пролили, ніхто і не згадає про те, коли це не буде комусь на руку і в його інтересі.

Така сумна дійсність в світі, де лунає багато високопарних слів про ідеї. УПА вела у 1945 р. гострішу боротьбу з більшовицьким наїздником, ніж тепер має її змогу вести, але тоді ніде ні пів слова про ту боротьбу згадки не було. Нині змагання УПА голосні.

Сьогодні, коли назріває конфлікт між сходом і заходом, маємо сприятливу атмосферу для пропаганди української справи. Події останніх днів втворюють умовини, коли інформації про Україну та її визвольні змагання можуть бути легко сприймані, а навіть є дуже бажані.

Знов інформація, особливо англо-американського світу про наші справи, діло дуже важливе і пекуче! Світ той справді знає про нас дуже мало. Не можна дуже й дивуватись. В тому світі мало хто інтересується недержавними народами. Щоб він заінтересувався недержавним народом, то народ цей мусив би виказати хіба живучість Гандівської Індії.

Важко перевести статистику, скільки то є американців чи чужинців поінформованих про Україну. Та мірилом той поінформованості можуть бути енциклопедії. Кілько там інформації про Україну — пожалась Боже! Звичайно дані за офіційними советськими джерелами.

Та завдання в даний мент не тільки в тому, щоб інформувати світ про наші змагання. Ми мусимо теж відіарити наступ, який іде на нас.

Користуючись сприятливими умовинами всякі Керенські та т. зв. зелено-фронтові партії інших ворожих нам народів, як поляки і мадяри, діють всією парою на нашу школу. Ведуть вони не тільки против червону роботу, але при тій нагоді бють і по нас. Одні вполюють світові думку, що найкращою безпекою миру на сході Європи буде єдина-неділня з 1914 року, другі що сильна Польща з кордонами з серпня 1939 р. Ніде в їх калькуляціях нема місця для України. Ті речі не можна надто легковажити, бо політика в багатьох випадках іде по лінії найлегшого опору. Ми не раз уже це на своїй шкурі відчули.

Так зв. вирішальні чинники дивляться звичайно на міжнародні питання так, як дивитись на них середовище, яке вони репрезентують. Тому поінформувати те середовище про нашу правду та поєднати нашу рацию з рацией тих, що мають вирішальну силу, це дуже важлива справа.

Дехто це питання легковажить. Дехто вєвняє, що меч і кров створює рацию і вирішує. Воно правда, що кров має найсильніший голос. Але що вдіеш, коли іноді і на той могутній голос люди замикають уха, коли їм воно так вигідно.

В 1918-20 рр. ми пролили більше крові ніж поляки чи чехи, та проте держави своєї не добились.

Врешті — наразі такий момент, що тільки дуже незначна частина нашого народу може брати участь у збройній боротьбі. Тому на тій величезній більшості народу лежить обовязок боротьби за Україну — словом.

Не можна сказати, що у нас в Америці нічого не робиться англійською мовою. У. Н. Союз видав декілька книжок, які інформують про Україну. Та це все крапля в морі в порівнянні з тим, що треба б робити.

з тим, що треба б робити.

Останньо з комунікату Пан-американської Конференції дізнаємось, що небаром має зачати виходити двотижневий Український Бюлетин англ. мовою.

Справа пропаганди української справи мусить набрати ширшого розмаху.

Вона мусить лягти на серце найширшим масам американського українського громадянства, яке мусить визнати це питання дуже актуальним і пекучим, так, як нині воно визнало справу допомоги скитальцям.

Українське громадянство тут мусить підтримати всіми силами всі почини, що мають на меті пропаганду української справи. Воно мусить масовою пренумератою українських пропагандивних видавництв підтримати це діло матеріально та читати їх, щоб самому бути добре обізнаним із усім, що торкається цього питання.

А є у нас автори, особливо на скитальщині, що своїми працями зуміють дати світові все, що інтересе і важе про Україну. Діло тільки в тому, щоб тим людям дати змогу працювати для корисного діла.

Є ще один засіб інформації, на який ми мусимо звернути належну увагу: радіо.

У деяких містах Америки працюють т. зв. українські години. Пожалась Боже як ці години виглядають. Пару оголошень, „Віють вітри“ чи „Кум до кума“, а там полька, та й з російського репертуару дещо...

Знаємо, що ці імпрези це не громадське діло. Що це бізнес людей, які зуміють зібрати дещо оголошень.

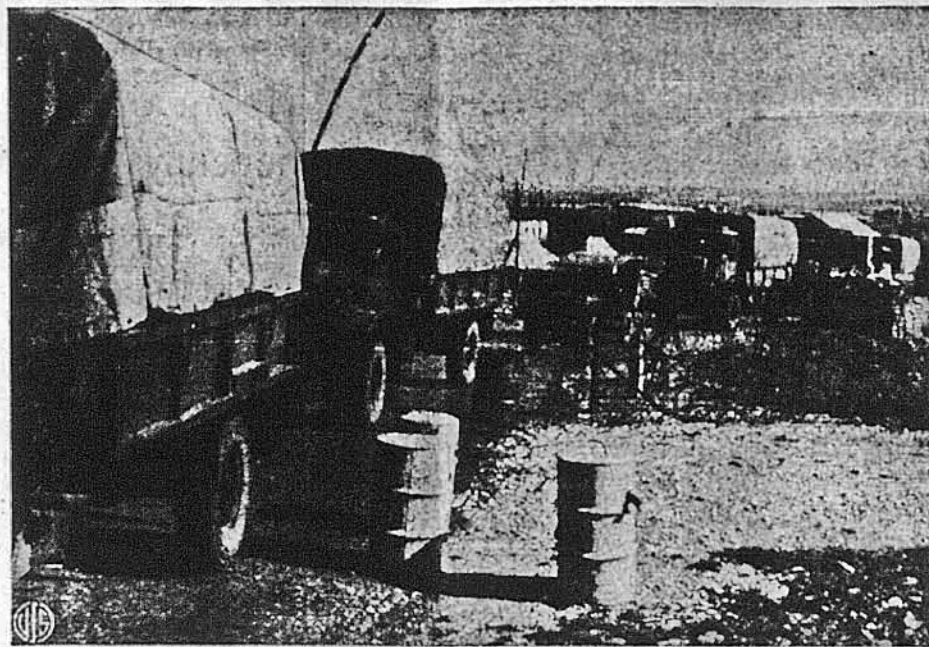
Та треба, щоб ці радіеві програми стали громадською справою. Не в тому розумінні, щоб відбирати це підприємство тим людям, які його ведуть, а в тому, щоб громадянство, для якого вона діє і яке його підтримує, мало через свої органи вплив на те, що говориться і як говориться.

Прислухайтесь таким же російським, польським чи чеським авдіціям. Кілько вищій їх рівень і як там відчувається що це російська чи польська програма!

Розуміємо, що це речі в наших обставинах не такі легкі до переведення. Та все ж ми мусимо про них тямити, мусимо намагатись їх реалізувати.

М. Б.

Читайте українські книжки і газети, бо часте читання веде до просвіти А просвіта — це сила.

БРИТАНСЬКІ ВІЙСЬКА ПОКИДАЮТЬ ПАЛЕСТИНУ.—Британські війська повинні би залишитись в Палестині бою до 15. травня. Сіоністи кажуть, що вони остануть там довше. Та ця картина вказує, що евакуація британського війська так вже зачалась. Це евакуюють частини 87. полку полевой артилерії до пристані Гаїфа.

Шукають своїх рідних

УВАГА: Зголошуючись на Розшуки до З.У.А.Д.Комітету прохається на початку листа доконче подати під яким числом в розшуках було надруковане прізвище особи, яка вас, чи яку ви шукаєте.

За листами чи дресами від скитальників прохаємо звертатись безпосередньо до З.У.А.Д.Комітету, адресу якого подано при кінці.

Зголошуючись на розшуки не забувайте вложити вашу жертву на покриття поштових і бюрових видатків та за втрату часу на поладження вашої справи.

ГРУПА — ЛИСТИ ДО:

13,663 Гриб Василя, Марищук Юрка, Бончук Василя від Станищевський Прокопа.
13,664 Островський Василя з с. Жегестів (Новий Сач) від Марко-Островська Марії доч. Степана.
13,665 Стрийків Пшикін з с. Ниркова (Чортків) від Маланч Анни з дому Пшикін.

13,666 а) Михайлів Якова с. Николи від доч. Николи Надрабек з с. Глибівка (Станиславів).
13,666 б) Кучера Василя, Стромінський Михайла з с. Майдан (Станиславів) від Фафендик Антона с. Василя.

13,667 Григорчук Гриця с. Федора з с. Річки (Соколівка) Сеньчук Юрка с. Настуні з тогоч села і пов. від Гондурак Володимира і жєни Параски з дому Григорчук.
13,668 Крєвних і знакомих з с. Копільник (Бучач) прось о афідавіт на ривід з жєною жєна з с. Борусів (Бібрка) від Рожєлюк Михайла і Ганни.
13,669 До крєвних і одно-

сельчан села Івачева (Зборів) від Гринишин Ярослава.

13,670 Назарик Марії з дому Онисько з с. Баворів (Тернопіль) від Дерлиця Стефанії д. Ємлії.

13,671 Геруля Марії з с. Воля Кривецька (Перемишль) від Ковальчик Михайла с. Марії.

13,672 Гунич Мирона, Ярослава і Полегонько Теклі (Гунич) з с. Зарванця (Бучач-Підгайці) від Мазурик Стефанії.

13,673 Башко Анни і Юлії з с. Ферлеївка (Золочів) від Башко Анни зам. Гуль.

13,674 Пужало Олексія і Степана з с. Совин (Косів Поліський) від Рикало Василя.

13,675 Навязати бажає корреспонденцію з інтелігентним українцем молодо Українка, студ., літ. 24, Ціхонська Людмила.

13,676 Терлецький Пилипа з с. Підсоснів (Бібрка), Гураль Гринька і Дмитра від Гураль Степана.

13,677 Чищула Николи, Анни, Марії і Степана род. в Америці (жили в селі Меденичак) Чищула Гриня з с. Оробрєвич від Чищула Катєрини.

13,678 Строжук Петра з с. Пістїнь (Коломия) від Строжук Петра.
13,679 Боцьовська Анни зам. Борковська з с. Лучиці (Перемишль) від Боцьовський Степана.

13,680 Удовоєво Федора з с. Клишки (Чернігівщина) від Степанюк Михайла.
13,681 Я у самоті, бідна 23 літ. студентка, бажалаб навязати корреспонденцію зі студєнтом українцем в Америці Бакаленко Марія.
13,682 Рідних та знайомих з с. Бришь (Станиславів) від Пригчан Романа.
13,683 Шлемко Омєляна д-ра від Менделюк Івана.
13,684 Каша Степана з с. Поляни Сорвичні (Сянік) від Каша Семена.

13,685 Біда Степана і Гринька з с. Мшана (Зборів) від Остапів Володимира с. Михайла.
13,686 а) Березик Марії з дому Мєльник з с. Одрєхова Пасєвська (Сянік) від Голотяк Андрія.
13,686 б) Стебєльська Марії і її доньки Капраль з с. Суши-

ця Велика (Добромиль) від Мадараш Анастазії.

13,687 Лєшканич Василя з с. Дєдѳа (Турка) і села Локот від сина Лєшканич Григорія.

13,688 Ладичак Цуфрана, Миколи і Миколи синів Івана і Семка з с. Воля Коблянска (Новий Самбір) від Ладичак Юсифа.

13,689 Комаринець Андрія від Кутрєнь Марії зам. Дацьків з с. Перєдєирки (Крємянець Волинський).

13,690 Юркевич Михайла з с. Устянової (Сянік) від Шимків Анни зам. Дацьків.

13,691 Собчишак Василя з с. Жєгєстова (Новий Сач) від Семєняк-Кішка Марії д. Катєрини з роду Когауб.

13,692 Подольчак Катєрини з с. Грушів (Яворів) від брата Подольчак Андрія.

13,693 Каличук Івана і Прокопа з с. Хомяківки (Товмач) від Сямянюк Миколи.

13,694 Харанбура Олєкси і Голубєць Володимира з Яворова від Масюк Івана.

13,695 Цєсак Атанаса з с. Ясириця Замкова (Турка) від Димяні Василя.
13,696 Войтович стрійка з с. Бойовілів (Усаків Галичина)

від Войтович Володимира с. Семена з Ужгороду (Карпат. Україна).

13,697 Пелєх Михайла з с. Воля Володзка (Березів біля Львова) від Пєлих Пєтра с. Івана.

Голоситись на адресу:
United Ukrainian American Relief Committee
P. O. Box 1661
Philadelphia 5, Pa.

ЛИСТУВАННЯ РЕДАКЦІЇ

М. Брадовича, що надіслав до Редакції свого часу повість „Чужиною“, прохаємо подати свою адресу.

о. С. М. — Перекоуємось з дописів, що дискусія на ту тему не доведе до нічого доброго. Хісна з цього не буде. Треба шукати розвязки іншими способами.

ПОШУКУВАННЯ

ФЕДЬО ВОВЧОК пошукує синів свого брата Степана з села Таріваки, пов. Жидачин, Зах. Україна. Прому укр. європейські часосписи передарувати. Мой адреса:
THEODORE WÓWCZOK
322 E. 6th St., New York 3, N. Y.
U. S. of America.

БИЗНЕСОВІ НАГОДИ РЕАЛЬНОСТІ

НА ПРОДАЖ у Garwood, N. J., БОНГАЛО на 6 кімнат. Вєс уліщєнкєв з с. 40х100. Податок \$128.00 річно. Чисто мєшалське сусєтство. Дім до замєшкання негайно. Ціна \$9,500. Можна оплатити \$2,500.
JOHN L. BANAYCZ
Бюро Реальностей
Telephone: Westfield 2-5171-R.
Відчєсно вєчорами.

ФАРМИ НА ПРОДАЖ

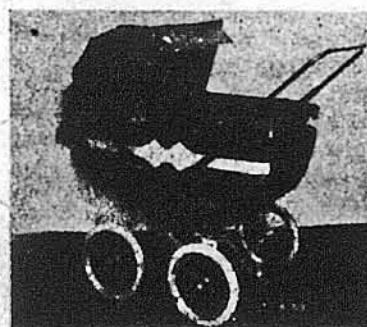
НА ПРОДАЖ 116-акрова ФАРМА в Конєктикат, чиста земля і ліс, 8-кімнатний дім, інші будинки, уліщєнкєва, добра дорога, джерело, потік і ріка пливє через фарму. Голоситись:
G. TOTI,
1527 Mott Ave., Far-Rockaway, N. Y.
Tel. Far-Rockaway 7-0902

СТОЛЯР І МАЛЯР

робить
УСЯКІ НАПРАВИ
Виконє роботу дуже добре. Обчєслєння дєє уміркованє.
ПЕТРО ШАРАМОВИЧ
46 BRINKERHOFF ST.
JERSEY CITY, N. J.
Telephone: DE 2-6456.

ДИТОЧІ ВІЗКИ BABY CARRIAGES ВПРОСТ ВІД ФАБРИКАНТА

Наймодерніші і старанно складані уліщєні дїточі візки.

Продасмо Вам першій раз впрост із нашої власної фабрики в Нью Йорку по звичайних фабричних цінах.

По ближній інформації пишїть або телефонуїтє

DIMITRI SULYMA
306 E. 123rd STREET NEW YORK CITY
Phone LEhigh 4-3756

ТАРЗАН, ч. 1828. Тарзан визиває противника.

TARZAN, SEEING THE WARRIOR HELPLESS WITH FEAR OF THE CHARGING GORILLA, SPRANG TO HIS SIDE.

Коли Тарзан побачив, що воївник безпомічний зо страху перед напасником, він скочив на його рятунок.

THE APE-MAN SHOVED THE WARRIOR QUICKLY TO THE GROUND AND FACED THE BEAST.

Малпочоловік повалив швидко воївника на землю, а самий зустрінувся зо звіркою.

WHEN TOGLAT SAW HIS NEW ANTAGONIST, HE STOPPED AND, BEATING HIS CHEST, ROARED IN RAGE.

Як лише Тоглат побачив свого нового противника, він пристанув і з люті почав бити себе в груди.

THE JUNGLE LORD ANSWERED WITH THE APE-CRY OF DEFIANCE.

Пан нетрів відповів на це визнаючим малпачим криком. Тоді Тоглат кинувся, вимахуючи руками наче ціпами.

THEN, WITH HUGE ARMS FLAILING, TOGLAT LEAPED.

Пан нетрів відповів на це визнаючим малпачим криком. Тоді Тоглат кинувся, вимахуючи руками наче ціпами.

MICHAEL CHEREWATUK
Давнього стилю—модерні—півмодерні зроблені на замовлення
МЕБЛІ ДО ГОСТИННОЇ КИМНАТИ
по.
Гуртових Цінах
Телефонуйте: ORagon 3-6924
від 6 до 9 вечором.

ПРАЦЯ

Пошукую ГОСПОДИНІ до заряду дому, помагати у бізнесі, вести кухню і порядок у хаті. Платня згідно з умовою. Я самотний. Голоситись:
МИКОЛА СИЧИК,
221 KING ST.,
HERKIMER, N. Y.

ІВАН КОВАЛЬЧУК
FUNERAL DIRECTOR & EMBALMER
ЗАНИМАЄТЬСЯ ПОХОРОНАМИ В СТЕЙТІ NEW JERSEY
ШНИ ПРИСТУПНІ ДЛЯ ВСІХ ОБСЛУГА ЧЕСНА І НАЙКРАЩА У випадку смутку в родині керуйте як в день тж і в ночі!
JOHN KOWALCHUK
129 GRAND STREET,
cor. Warren Street
JERSEY CITY 3, N. J.
Tel. BErgen 4-5131

Comfortably air conditioned
Lytwyn & Lytwyn
UKRAINIAN FUNERAL DIRECTORS
601 SPRINGFIELD AVE.
NEWARK
and IRVINGTON, N. J.
Even 6-8549
OUR SERVICES ARE AVAILABLE ANYWHERE IN NEW JERSEY.

НЕ ВИДАВАЙТЕ ЗАБГАТО Завжди ШАДІТЬ дєщє з вашого обезпєчення. Ми уладкуємо прокрасній ЦІЛІЙ \$150.00 ПОХОРОН за — У випадку смутку в родині керуйте!

KAIN MORTUARIES, INC.
Найбільший український погребовий зарядчик в Америці
S. KANAI KAIN, Pres.
433 STATE STREET
PERTH AMBOY, N. J.
Phone PE 4-4648
— or —
УКРАЇНСЬКІЙ ПОГРЕБНИК 86 ELIZABETH AVENUE, NEWARK, N. J.
Phone Bigelow 3-6763
225 WEST JERSEY STREET
ELIZABETH, N. J.
Phone: EL 2-3811

ІВАН БУНЬКО
УКРАЇНСЬКИЙ ПОГРЕБНИК зарядкує погребальні во \$150 ціна так низька як — ОБСЛУГА НАЙКРАЩА!
JOHN BUNKO
Licensed Undertaker & Embalmer
437 E. 6th ST., NEW YORK CITY.
Dignified funerals as low as \$160.
Telephone: GRamercy 7-7661.

ПЕТРО ВРЕМА
УКРАЇНСЬКИЙ ПОГРЕБНИК
ЗАНИМАЄТЬСЯ ПОХОРОНАМИ В БРОУКН, БРОУКЛІН, NEW YORK І ОКОЛИЦЯХ
129 EAST 7th STREET
NEW YORK, N. Y.
Tel. ORchard 4-2568
Branch Office and Chapel: 707 PROSPECT AVENUE (Cor. E. 155 St.)
Brookl., N. Y.
Tel.: MEtrose 8-6877